

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne pete vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Naročna tiskarna“ telefon št. 85.

Dolenjska železnica.

Marsikomu utegne biti še v spominu, kako je klerikalna stranka, zlasti ob času volitev, zabavljala na napredno stranko, češ, ta je kriva, da je dežela prevzela garancijo za dolensko železnico in s tem deželi za večne čase naložila težko breme. V deželnem zboru so sicer za prevzete garancije glasovali, izvzemši Kluna, tudi vsi klerikalni poslanci, a to klerikalnih poštenjakov ni oviralo, da so pri zadnjih državnoborskih volitvah vso »krivdo« zvrčali na napredne poslance in zlasti na dr. Tavčarja, ki je bil poročevalec o tej zadevi.

Ko je dežela prevzela garancijo, je vsak razumen človek vedel, da bo morala dežela iz naslova garancije nekaj let plačevati prispevke, ker je vsaka železnica v začetku pasivna. Vedelo se je pa tudi, da se sčasoma promet razvije in da dobi dežela potem iz naslova garancije povrnene zneske nazaj.

Dolenjska železnica je postala leta 1900. aktivna in je mogla koncem tega leta izkazati tak čisti prebitok, da z njim plača vse obresti za garancijske deželne prispevke iz prejšnjih let in še nekaj na račun kapitala.

Tudi v letu 1901. je bila dolenski železnica aktivna, in sicer je končni uspeh še znatno ugodnejši kakor v predidčem letu. Čisti dohodek znaša 608.239 K 81 vin. Od tega se porabi za amortizacijo prioritetnih obligacij 520.413 kron 29 vin., od ostanka pa se plača deželi 14.982 kron 42 vin. obresti od garancijskih prispevkov, 72.844 kron 10 vin. pa na račun kapitala garancijskih prispevkov.

Garancijski prispevki, ki jih je dežela posodila dolenski železnici, so znašali 31. decembra s 4% obrestmi vred 389.525 K 53 vin. Ker se plačajo iz lanskega dobička obresti in 72.844 K 10 vin. kapitala, ima dežela še dobiti 301.699 K 1 vin.

Z ozirom na stalno naraščanje pro-

meta smemo z vso zanesljivostjo računati, da bo dolenski železnici tudi še v naprej aktivna, in da tekom kakih petih let popolnoma povrne vse, kar ji je posodila dežela iz naslova garancije. Promet se množi stalno in razmeroma dosti znatno, in sicer v vseh strokah kakor kaže naslednji pregled:

letih	oseb	blaga na tonerač.	dohod. je bilo K v.
1893	54.512	30.107	195.975 60
1894	310.972	144.642	967.638 38
1895	340.311	169.409	1.167.624 52
1896	314.262	184.390	1.177.700 64
1897	329.557	198.935	1.181.967 86
1898	307.625	191.007	1.157.799 —
1899	317.920	223.950	1.244.723 90
1900	326.700	231.020	1.284.240 66
1901	347.100	241.400	1.323.632 67

Ta izkaz pač opravičuje upanje, da se bo promet tudi v prihodnje razvijal in množil, in da ostane dolenski železnica tudi v prihodnje aktivna.

Kakor pri nas!

Tudi med Hrvati so začeli škofje nastopati tako, kakor nastopajo navadno pri nas.

Spletski škof Nakić je izdal te dni pastirsko okrožnico, v kateri ropota proti članku, ki ga je priobčil umirovljeni sodni predsednik in sedanji spletski župan Vinko Milić v »Jedinstvu«.

V tem članku se je Milić odločno izrekel tako proti prestopu Hrvatov k unijski cerkvi kakor proti prestopu k pravoslavju in se zavzemal za to, da si Hrvatje izvojujejo glagolsko službo božjo. V tem oziru piše:

»Mi svetovnjaci moramo se starati za naša prava. Biskupi su konservativci, a popovi večinom ravnodušni. Stavimo se mi zbilja na rad, pak če se sve tiho razvijati po našoj želji. Nek se nedade misliti nego popovim glagoljašim, nek se na sprovedim pozovu samo glagoljaši, nek

se neprima pričest, nego naški, tako i krštenje, ženitba i pomazanje, itd., pak čete izkusiti, kako će glagolica opet zauzeti dično nje mjesto, po povlastici staroj, kako će ju narod obljuditi i prigrliti, da ju više sto Rima neće njemu oteti. Jeli povlastica udieljena od deset vjekov narodu hrvatskom, pa dobro, nek se obće s njom posluži, neka ju zahtjeva od popova, a ne od kakovih kongregacija, jer je narod vlastan i voljan ju uzdržati, jer je to njegovo pravo, a ne pojedinih crkava i crkvice, kako se to ludo sada broji, po nekakovim propisim zastare! kao da je povlastica ili narod zastario?! Nedajmo se zaplesti od kojekakvih mudrolija rimske Kurije, radimo neodvisno, pak će nas popovi i biskupi morati slediti u oživljenju našeg sveobćeg prava«.

O vatikanski politiki pa piše gospod Milić sledeće:

»Sada osobito, kad je Papa lišen svetovne vlasti, odviše politizira, i htjeo bi se ušuljati u dvojni savez, kao tobože treća sila, te zato se Francuskoj i Rusiji ulagiva. Dokaz affaira Sv. Jerolima, jer Papa nije popustio Crnojgori, nego ovim dvima velesilama. Papa se htjeo uvući u Ajinu konferenciju mira, i drži još državnog tajnika, kao da ima Kraljestvo. A ipak znade dobro, da je Spasitelj rekao, da njegovo nije od ovoga svijeta, i da je na ovaj došao, da posviedoči istinu, i da svaki, koji ju voli, slušati će glas sina Božjega. To nesretno politiziranje i umišljena svetovna vlast čini Papu zavisnim od vevlastih, i u poslu glagolice sluša što mu Nuncij šapće iz Beča, u dogovoru sa Peštom. Mjesto se kaniti politike, i bit samo Pastir, kako i Petar, Papi se hoće Kraljevstva, koje bi ga činilo još većma odvisnim od vevlastih, i mutilo bistrinu njegovog duševnog položaja. Ali te utopije možda on, jer mudar, nego, nego njegova okolica, kojoj se hoće sja i vlasti, malo mareć ako Crkva trpi i čovječanstvo. Slobodan će tek tada biti, ako samo bude Pastir, a ne Kralj, jer mu zato Spasitelj nije ostavio zadaće. U srednjem vijeku

moglo je to biti, stranputice pošav Crkva, ali kako su davno prestali knezovi Biskupi biti veliki birači u svetom rimskom Carstvu, bez da je Crkva propala, tako će i Papstvo, lišeno svetovne vlasti, ostati kao duhovna na vieke.

Ovi je razlog za što Rim, uzprkos povratka čašćenja naših Apostola, neće da znade za njihovo djelo; jer latinaši kardinali, a i naše vlade ga ne trpe. Zato se mi njemu ne smijemo više obraćati, nego se pouzdajmo u našu volju i mlade misnike, koji se neće oglušiti vapaju svoga naroda. Dakle složno Hrvati na rad, ovdje i po svuda.«

Vsako mora priznati, da vse to, kar zastopa g. Milić, nikakor ni nasprotno veri, ker z vero nima to ničesar opraviti.

A vender je škof Nakić vstal z vso ostrojtjo proti g. Miliću, češ, da to, kar je pisal, je heretično in šizmatično, to je samo obrekovanje in nevarno za izveličanje duš!!

To menda zadostno kaže, kake razmere se porajajo med Hrvati.

V Ljubljani, 27. maja.

Iz parlamenta.

Avstrijska zbornica se snide šele v petek. Prve tri dni v tednu porabi avstrijska delegacija, da dožene skupni proračun ter dovoli vojnemu ministru 38 milijonov za nove havbice. V delegaciji sedi sicer le 25 resničnih poslancev naroda, drugi so člani gospodske zbornice, veleposestniki in aristokratje, vendar se je nadejati, da protestuje vsaj par govornikov proti novemu nepotrebnemu obremenjenju volilcev. Gospodska zbornica se loti v petek državnega proračuna. Seveda je to posvetovanje le formalnost, kajti gospodska zbornica je vedno sluga vlade. Med tem pa delajo Čehi Koerberju resne skrbi. Dr. Pacák je v imenu tovarišev resno zagrozil z obstrukcijo, in mladoděški listi sklep svojih poslancev odobravajo. Zato je Koerber povabil k sebi poslanca dra. Pacáka in dra. Kramáfa, da se

LISTEK.

Čudež sv. Antona.

Spisal Lutschi.*

Scharingerjev Tonček je sedel zopet enkrat v čumnati, katere gosto zamrežena okna varujejo uloma, in se je bavil s tužnimi mislimi. Bil je pogostokrat gost okrožnega sodišča. In najmanj enkrat na leto je sedel na klopi, navlaš zanj pridržani, ter bil pri sodni obravnavi, katero je povzročil navadno pretep ali kaj drugega takega.

Toda danes je bilo hujše nego sicer: obtožen biti cerkvenega ropa. To je nekaj neprijetnega, in lotila se ga je zavest, da mu bodo preskrbeli porotniki za dolgo časa sicer ne prijetno, toda tem varnejšo eksistenco.

V tem razmišljanju ga je prekinil njegov zagovornik. Odvetnik in zagovornik v kazenskih stvareh, dr. Izidor Brückengeländer, je prevzel njegovo pranje in je prišel sedaj, da se pogovori s svo-

jim klientom o posameznostih te operacije.

Dolgo sta sedela skupaj, in ko je pravoznanec zaprl za seboj vrata celice, je švignil preko prej mrklih potez Scharingerjevega Tončka prekanjen nasmeh. Pomirjen je legel isto noč in spal spanje, za katero bi ga zavidal tudi najpravičnejši.

Prišel je dan sodbe. Tonček je sedel pred zeleno mizico svojega zagovornika in gledal v prostor za gledalce, ki so stali tesno drug poleg drugega. Nehoté si je napravil na klopi prav komodno. Sicer ni bilo ničesar sklepati iz njegovega obraza, gledal je resno in slovesno predeš. Izžrebani porotniki so bili zapri-seženi in zapisnikar je prečital obtožbo.

Poleg navadnih formalnosti je dolžila Antona Scharingerja, da se je zmuznil v noči od 17. do 18. preteklega meseca v cerkev patrov kapucincev, kjer je odprl pred oltarjem stoječo darilnico ter zakrivil tako cerkveni rop s tem, da je ukradel v darilnici spravljene denar v znesku štirih kron, 28 helerjev, ki so bili namenjeni za vzdrževanje oltarja svetega Antona.

Kot priče sta bila imenovana cerkovnik Schwarzthirn, kateri je našel zatoženca spečega v cerkveni klopi poleg da-

rilnice, ko je zjutraj odprl cerkvena vrata, kakor tudi policijski sluga Vysika, ki ga je prijel. Poleg tega so bili pozvani tudi nekateri kapucini in kot corpus delicti so bile na sodni mizi 4 krone 28 helerjev v drobižu, katere so vzeli zatožencu. Kakor je bilo videti, ni stvar državnega pravdnika posebno zanimala, in to radi popolne jasnosti slučaja. Med čitanjem obtožnice je gledal dolgočasno skozi okno ter si je čistil nohte. Zagovornik je listal v aktih in je pogledal včasih za trenotek v črno vezani kazenski zakonik.

Ko so popisali obtoženčeve generalije, je vprašal predsednik Scharingerja: »Scharinger Anton, ali se priznavate krivim?«

»Denar sem že vzel, kriv pa vendar nisem.«

Državni pravdnik se je smehljaj.

»V čem morete torej obtožbi ugovarjati?«

»To je bilo enkrat takole«, je začel Scharingerjev Tonček. »V petek zvečer tako okoli pol sedmih sem šel v kapucinsko cerkev; pokleknil sem pred oltar sv. Antona, ki je moj patron ter sem ga prosil prav prisrčno, naj mi pomore, da postanem zopet dostojen človek, in da dobim kaj dela, ker denarja seveda nisem imel niti vinarja. In med dolgo molitvijo

sem pač zaspal in ko sem se nakrat prebudil, sem videl, kako goré pred svetim Antonom sveče ter da je stopil sv. Anton iz okvirja slike in mi dejal:

»Tonček«, mi je dejal, »ti si sicer prav velik grešnik, a vidim, da misliš resno ter se v istini kesaš; zato ti hočem pomagati, saj sem tvoj patron. Denar v darilnici«, je dejal, »ta je tako moj, zato ti ga podarim, da si kupiš orodje ter greš zopet h kakemu kleparju za pomočnika«. In potem je šel k darilnici, potrkal samo s prstom nanjo, in takoj se je odprla. »Pa da mi ostaneš pošten človek, Tonček«, je dejal, »drugič ti ne pomorem več«. In potem je šel zopet v svoj okvir, kjer stoji še danes. In sveče so nato tudi zopet ugasnile, in jaz sem vzel v temi svoj denar, zahvalil se sv. Antonu iskreno za njegovo čudežno pomoč, in sem naposled zopet zaspal. In zjutraj me je potem zgrabil cerkovnik. A zato, ker je sveti Anton napravil čudež, nisem kriv«, je končal Scharingerjev Tonček svoj govor.

Državni pravdnik je zahteval besede.

»Gospodje porotniki«, je začel, »očividno je pač, da temu zagovoru zatoženca, ki je popolnoma propal človek, ni prav nič verjeti. To je predrzna laž, s katero se hoče zatoženec oprostiti pravične kazni.«

(Konec prih.)

*) Iz posebne številke lista »Scherer«, izhajajočega v Imomstu; vsi spisi v tej številki so bili prvotno zaplenjeni, potem v državnem zboru prečitani in tako imunizirani. Opomba uredništva.

z njima pogaja. Veleposestniki in klerikalci med Čehi novemu davku na vozne listke ne bodo delali težav. Vlada hoče Mladočeha prepričati, da je novi davek potreben, ako naj se odpravijo mitnice ter naj se izboljšajo plače diurnistov. Mladočehi bodo v petek polnoštevilno prišli k seji državnega zbora.

Revolucionarno gibanje na Ruskem.

Kmetjska ustaja v Poltavi in Harkovu je končana, gubernatorji so zmagali. Povod ustaje je bila beda. Kmetje bi bili radi sejali, a žita niso imeli, dasi so jim ga oblastva obljubila. Ker je gubernija Poltava že itak siromašna, je bila sedaj še večja beda, ker so imeli v jeseni zelo slabo letino. Ako pa ne sejejo sedaj v spomladi, bodo v jeseni in pozimi poginjali od gladi. Zato so plenili žito po graščinah, jemali tudi poljsko orodje in živino za delo. Vse to so rabili za setev. Šele, ko je dospelo vojaštvo, je tekla kri. V vasi Snamenskoje so kmete nalagali, da jim hoče gubernator prečitati manifest. Kmetje so se zbrali, kozaki pa so jih zajeli in pretepali, da je tekla kri curkoma. V Vodolaču je izbral sam harkovski gubernator iz obkoljene množice 15 kmetov, katere je dal v svarilen vzgled kruto preteptati. Nekaj jih je zato umrlo. Kmetje so radi tako krutega postopanja žito vračali ali pa šli prosit odpuščanja. Nič jim ni pomagalo. Zaprlji so jih in jih pretepli. Zato pa kmetje žito zakopavajo. Kozaki so divjaki, ki ropajo in onečaščajo ženske in dekleta. Knez Obolenski se je pokazal posebno bestialnega; gubernator poltavski je postopal milejše in bil zato odstavljen. Sedaj je ustaja končana, kmetje ukročeni. V nabito polni jetnišnici v Moskvi pa je nastala epidemija. Mnogo kazencev so morali prepeljati v manjše kaznilnice na deželi. Samo iz Moskve so poslali letos že 300 dijakov v Sibirijo, ne pa le 95. Med kazenci so tudi aktivni vojaki in častniki. Ljudstvo je v najstrašnejši bedi, kozaki pobijajo narod, v Peterburgu in v Kronstadtu pa prirejajo sijajne parade.

Vojna v Južni Afriki.

Pogajanj ni konca ne kraja. Buri so ne le vztrajni in neizprosnni bojevniki, nego tudi vztrajni in neizprosnni diplomati. Ne Buri, nego Angleži so danes tisti, ki nestrpnost čakajo in želé miru. Brezuspješna je vsa premetenost guvernerja Milnerja in vojaška avtoriteta Kitchenerja, Buri ne odnehajo od svojih pogojev, da ostanejo sami svoji gospodarji na rodni grudi. Zato pa zahtevajo Buri nemajno, da se jim prizna samouprava, da se raztegne amnestija tudi na Holandce na Kapu, da se Burom dovoli obdržati orožje in svoje konje, da Kafri ne bodo enakopravni ter da se dovoli posojilo za sezidavo hiš in farm. Angleška vlada je odgovorila, da se samouprava ne uvede takoj, nego pozneje, da Kafri ne bodo ravnopravni z Buri ter da se dovoli nositi orožje vsem, ki za to prosijo. Druge zahteve se izvrše vse. Zato razni angleški poročevalci trdijo, da se mir gotovo sklene, ko se uredé še nekatere formalnosti. Chamberlain je imel pri kralju več avdienc glede mirovni pogajanj. Kralj odloči sam v nekaterih stvareh, da se ugodí Burom. Sploh pospešuje kralj z vsem svojim velikim vplivom mirovna pogajanja.

Najnovejše politične vesti.

Nemci med seboj. V Fulknovu so imeli v nedeljo Schönererjevi volilci zaupni shod. Ker so hoteli govoriti tudi nekateri Wolfovi volilci, so jih Schönererjanci prevpili, končno pa vrgli iz sobe ter jih naklestili. — Zaradi »morskih očij«, kakor se imenuje svet v Karpatih, obsejan s planinskimi jezери, se bo vršilo razsodišče v mesecu avgustu letos v Gradcu. Razsodniki se podajo potem iz Gradca čez Krakov in Zakopane na lice mesta. — Preklic nadškofa dra. Stadlerja. Sarajevski nadškof dr. Stadler priobčuje izjavo, v kateri obžaluje, da je v zadevi Sv. Jeronima dolžil avstro-ogrsko vlado in plemstvo. Svoja očitanja, da je bil izrekel na podlagi napačnega uverjenja, a sedaj mu je celo zadevo pojasnil papež. — Na albansko-črnogorski meji je prišlo med črnogorskimi pastirji in Albanci do krvavih spopadov. Na obeh straneh je pet mrtvih in deset ranjenih. Seveda se bo šele sedaj prav začela krvna osveta. — Volitve v bel-

gijsko zbornico so se izvršile pod vtisom neuspešnih socialističnih agitacij v generalni stavki. V treh okrajih so socialisti nazadovale na račun klerikalcev. — Družba avstro-ogrskih državnih železnic je ponudila vse svoje proge v državni promet, ako se plača družbi na leto 1465 frankov rente za vsako delnico. — Alavantičevi sokrivci, namreč vsi oni, ki so mu sledili ali za plačo ali na povelje pri uprizorjeni zaroti, so dobili po 15, 7, 5 in 3 leta težke ječe. Ista huda kazen je zadela tudi finančne stražnike in ognjegasce v Šabacu, dasi so mislili, da je Alavantič resnični general, ako ne celo sam kralj, kateremu morajo brez ugovora slediti. — Perzijski šah in papež. Ker se šah ni hotel podvreči ceremonijam, ki so mu jih določili za prestop v Vatikan, je odšel iz Rima, ne da bi bil obiskal papeža. V Vatikanu je vsled tega huda zamera. — Predsednik Loubet je daroval ob priliki svojega obiska na Ruskem 100.000 frankov za ruske dobrodelne namene.

Avstrijska mirovna družba na Dunaju

(I. Spiegelgasse 4)

nas je naprosila, da objavimo naslednje vesti:

Medparlamentarična konferenca. H konferenci mejparlamentarične unije za mejnarodna razsodišča, ki se bo otvorila dne 9. septembra t. l. v sejni dvorani gospodske zbornice na Dunaju, bodo državne železnice dovolile prosto vožnjo od meje do Dunaja in nazaj, z rokom za potovanje od 1. do 21. septembra. Slavnostni spored se bo naznanil šele začetkom meseca julija. Bivši finančni minister dr. Ernest pl. Plener je obljubil prevzeti izvolitev predsednika.

Spor med Čili (Chili) in Argentino in bernski mirovni biró. Kakor znano, ni ta spor privedel do vojne. O pomirjenju spornega vprašanja je bil mednarodni mirovni urad v Bernu, ki se je v tej zadevi obrnil na obe vladi, obveščen z naslednjim dopisom, kateremu je bilo priloženo pismo predsednika Don Jermana Riesco:

»Santiago de Chili, 28. februarja 1902. Nj. prezišnost, predsednik republike je bil tako ljubezniv, da mi je izročil priloženi odgovor, ki se bo z vsemi dokumenti obelodanil v južno ameriških časopisih. Izpolnjuje svojo dolžnost, da Vas redno obveščam o stanju chilansko-argentinskega spora, mi je v posebno zadovolženje, Vam naznaniti, da se je ta mednarodni dogodek srečno završil, vsled odkrite in kategorične izjave obeh vlad, da bo vsak spor v bodoče razsodilo razsodišče, ne pa vlada.

Razen tega je poslal angleški kralj, razsodnik v mejnem vprašanju, ekspertno komisijo na preporno mesto in vsled tega je upati, da bo kmalu razsodba angleške vlade napravila enkrat za vselej nemirom konec, ki napolnjuje že več let polovico kontinenta; njegovi prebivalci, to vemo prav dobro, zamorejo vrhunec napredka doseči le z vztrajnim delom, v senci in v varstvu miru.

Preostaja mi, povedati vsem članom stalnega mednarodnega mirovnega komiteta v Bernu, da se je njihovo delo bratske požrtvovalnosti, ki ima namen, širiti čustva humanitete v najoddaljenejšo kote sveta, za vedno vtisnilo v srca Južnih Amerikancev.

Sprejmite itd.

Dr. Zuniga Medina.

Vojni in mirovni muzej v Luzernu. Iz Luzerna se nam piše: Vojni in mirovni muzej, ki ga je ustanovil v našem mestu državni svetnik pl. Bloch se slovesno otvori dne 7. junija t. l. Isti ima bogato zbirko vojnega orožja iz stare in nove dobe, — od primitivnega loka do moderne puške. — Tam se bo našel na čudovit način razložen razvoj ročnega orožja in topov. Način vojevanja v različnih civilizacijskih periodah se bo razkazoval v dioramah, načrtih in kinematografskih posnetkih. Oboroževanje Grkov in Rimljanov, srednjeveških čet, razvoj in moč švicarske pehote, tridesetletna in sedemletna vojska Napoleonove vojne, francosko nemška, rusko-turška, južno-afričanska vojna, vse to se bo predločilo. Vrh tega je najti še načrte armadne organizacije, o učinkovanju raznega orožja na pehoto in konjeništvu, kakor tudi na človeška in živalska telesa; nadalje: železnice za vojne namene, uporaba elektricitete, oklopnice in torpedovke, stroški vojn na suhem in na morju. Razun tega je še en oddelek urejen za »Rdeči križ«, en pa za mirovna prizadevanja.

J. pl. Blochov namen pri ustanovitvi muzeja je bil, pokazati številnim obiskovalcem iz vseh pokrajin sveta neumnost ter finančno propad, do koje mora dovesti sedanji oboroževalni sistem ter dokazati, da je postala dandanes vojna med velesi-

lami praktična nemožnost, ako se nočejo narodi medsebojno uničiti. Muzejno vodstvo si bo tudi prizadevalo v smislu Blochove propagande prirejati branja in predavanja.

Dopisi.

Z Dolenjskega. Obče se zapa-
zuje, da sprejema naše, v političnih bor-
bah stoječe duhovenstvo vse v svojo kon-
trabantstvo, makari bilo še toliko umaza-
nih rok. Vse je dobro. Najhujši oderuhi
se podajo pod okrilje farovža. Tam so
sigurni; ne žalbesda jih ne bo zadela.
Če le tak mož kapelo sezida v čast čiste
Device Marije in vanjo postavi »lurdske
mater božje«, je v farovžu med svetnike
štet, vsekakor pa je ključar. Pa tudi eks-
stence, ki se komaj držijo na površju go-
spodarstva, vstopijo med rekrute te du-
hovenske armade. Nekateri teh dobijo
kako posebno čast, da smejo na agitacij-
skih shodih predsedovati. Dosti takih, ki
kaj gmotne koristi na lahek način pridobi-
ti skušajo v tej krščanski politični
družbi. Tudi se pripeti, da se oče, kojega
hčer v konkubinatu z zakonskim možem
živi, ki ima več otrok in te v revi, sprejme
med agitatorje farovža, da se mu da v
farovžu kako plačano delo. Poznamo tak
slučaj. Vse občinstvo dotičnega kraja je
srdito nad tem življenjem zakonskega
moža, katero mu izcerpi zadnji krajcar;
oče konkubine ve za vse, vidi v lastni
hiši, vidi v stanovanju dotičnega ljubimca
svoje hčere to žalostno življenje, ža-
lostno zaradi tega, ker otroci tega lju-
bimca stradajo in le ta sam le iz roke v
usta živi in oče te »usmiljene sestre«
je desna roka katoliškega duhovnika in po-
litika, katerega rabi ta duhovnik tudi kot
političnega agitatorja. Non olet! — Prav
blizu farovža se je te dni v tej družbi
zgodil velik škandal. Otroci navedenega
zakonskega moža so šli okolo 7. ure zju-
traj iskat svojo obleko v stanovanje očeta.
Našli so tam hčer ljubimca se opravlja-
jočo. Navzoči so bili pri tem prizoru sodni
sluga in tudi drugi ljudje, ker se je mo-
ralo stanovanje odpreti. — Tudi oče usmi-
ljenke je prišel, da vzame v zaščito svojo
hčer. To je katoliška morala. In za tem
bandom, to capo naj bi hodil pošten
človek!

Iz Sevnice. Dne 11. t. m. vršila
se je v Sevnici seja občinskega odbora.
Predsedoval je župan Starkel, kancelist v
penziji, odlikovan leta 1898. po dveletni
dobi svojega županovanja z zlatim križ-
cem Fran Josipovega reda!

Ljudje volilci in pa tudi občinski
odborniki boljše mere sami zmagujejo z
glavami, kako je li mogoče, da bi zamogla
taka občinska seja veljavna biti, kjer se
važne točke, kakor je služba občinskega
tajnika in služba občinskega zdravnika,
niso postavile na dnevni red; pri občinski
seji se je čul pa šele glas gosp. župana
»slišal sem, da hoče nekdo predlog staviti
o znižanju plače občinskega tajnika« —
in ko je to gotovo bilo, zopet glas gosp.
župana »slišal sem, da hoče nekdo pred-
log staviti o znižanju plače občinskega
zdravnika«; in res gospod župan izpeljal
je začasno svoj namen — odtegnila se je
plača prvemu za 240 kron, drugemu za
500 kron — in kako tudi ne, saj je po-
nižni občinski sluga pred občinsko sejo
različne občinske odbornike vabil in vodil
k županu — tam so se že poučili!! —
Kako je to znižanje plač našemu gospodu
županu na srcu bilo, se kaže na gotovem
njegovem obnašanju pri tej občinski seji.
Gospod župan jako dobro ve, da jeden
g. odbornikov jako slabo sliši, a ni ga na
te točke nič opozoril, tako, da je ta go-
spod pri glasovanju za znižanje plače obč.
tajnika mislil, da se hoče obč. tajniku
plača zvišati in je glasoval za to; pri
točki glede občinskega zdravnika — ka-
tera seveda tudi ni bila na dnevnem
redu — pa sploh ta obč. odbornik vedel
ni, da se o občinskem zdravniku
kaj razpravlja in zakaj da se glasuje
in je tudi roko dvignil — za kar se je
pozneje, ko se mu je od gotove strani
raztolmačilo, jako kesal. Gospod župan,
vedno hoteč biti dika pravičnosti in ne-
pristranosti, je li to pravilno?? Pri tej seji
se je po večkratni odklonitvi županskega
stola dala našemu g. županu, tudi letna
plača 240 kron — za kojoj plačo — morda
višjo — je že dolgo hrepenel; a dala se

mu je plača ravno tolika, kolikor se je v
delu osivelemu in za Sevnico morda bolj
zaslužnemu g. obč. tajniku vzelo; in to
točko glede županske nagrade vodil je
gospod župan sam, šele ko se je točka že
skoraj sklenila, je rekel ta »homo politi-
cus«, da prav za prav ne bi smel on sam
pri tej točki predsedovati in je gospodu
notarju Vrščcu ponudil predsedstvo, ka-
tero je pa ta odvrnil z besedami »saj je
že sklenjeno! Je to tudi pravilno, gospod
župan, ki hočete tako vestni in natančni
biti v postavah?? — Najlepše pa je — sit
corona — da je g. župan po seji zopet
sam drug zapisnik sestavil in ga dal g.
tajniku v prepis. Seveda ga je sestavil
po svoje tako, da je načelnik krajnega
šolskega sveta radi stavbe nove šole
vposlani mu sklep obč. odbora vrnil z
besedami »tega se pri obč. seji ni skle-
nilo!« — Čast za vas, g. župan!! Glede
plače za župana v Sevnici je stavil gosp.
župan tudi v zapisnik, da je ta predlog
stavil gospod notar! Gospod notar pa
ne ve ničesar o tem in zanika, da bi
bil kdaj tak predlog stavil, potrdi, da to
ni res! — Je tako ravnanje, gospod župan,
ugledno, pravilno? Kaj menite sami?
Vprašamo zatorej na podlagi navedenega
sl. c. kr. glavarstvo v Brežicah,
more li seja taka veljavna biti, ki vsakim
predpisom in postavam v obraz bije??
C. kr. glavarstvo lahko pri obč. odborni-
kih, ki so bili 11. t. m. bri seji navzoči,
še več izve, kar ji kot varuhinji pravih
odnošajev ne bode ugajalo! Upamo, da
bode c. kr. glavarstvo to zadevo teme-
ljito preiskalo in potrebno odredilo!
Takah županov je malo! Kar se g. župana
samega tiče, hočemo še pozneje pozornost
na njega obrniti in ga v pravi svetlobi
kot župana sevniskega in kot načelnika
okrajnega zastopa sevniskega svetu po-
kazati; morda se bodo tudi kmetom po-
tem oči odprle.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. maja.

— **Praški „Čas“** je v soboto pri-
občil jako pikanten listek. Namen njegov
je, karakterizirati novega goriškega nad-
škofa Jordana, poleg tega pa podaja tudi
nekaj drugega zanimivega gradiva. Pisa-
telj tega zanimivega listka — rodoh Čeh
— je bil svoj čas vstopil v goriško seme-
nišče, in sicer tedaj, ko je bil Jordan se-
meniški »spiritual. Mladi teolog je imel
torej priliko, spoznati sedanjega nadškofa.
To se pravi, docela ga ni spoznal. Pi-
satelj rečenega listka pravi, da je bil Jor-
dan lep mož, elegantne zunanosti in fi-
nega obnašanja; da je bil proti semeniš-
nikom utelesena ljubeznivost, da je bil v
narodnem oziru popolnoma nepristranski,
da je imel neki apostolsko mili nastop in
da govori popolnoma korektno slovenski
in italijanski, nemški, latinski in furlanski.
Jordan je vedno strogo korektno postopal
in nikdar ni bilo slišati iz njegovih ust
besede, kateri bi se dalo kaj ugovarjati
— a vendar ima pisatelj rečenega listka
utis, da je novi nadškof v svojem srcu
nekoliko skeptik, in da je nekaj repre-
zentant modernega katolicizma. Ko je
postal Jordan prošt, je bil na mestu seme-
niškega spirituala njegov naslednik neki
rojeni Slovenec, ki je bil sicer izboren
dijak, a je po izvršenih študijah v nekem
samostanu grozno odebelel, se naučil pi-
jančevanja in surovosti. Pri tem je latin-
ščino skoro popolnoma pozabil, tako da je
bil proti njemu vsak teolog I. letnika pravi
Cicero. Zanimivo je, da postavlja listkar
nadškofa Jordana direktno v nasprotje
s škofom Mahničem. Mahnič je bil takrat
semeniški profesor. Listkar pravi, da je
bil Mahnič jedini duhovnik v semenišču,
ki je tudi res vse to verjel, kar je učil,
in dostavlja: A ta učeni profesor in kato-
ličan brez madeža je nam teologom v
intermezih svojih predavanj o Kristusu
pripovedoval, da pozna duhovnike, ki si-
cer pišejo v klerikalne liste, o katerih pa
je prepričan, da so absolutni ateisti in da
mu zadostuje način njihove argumentacije
za spoznanje, da nimajo vere. Mahnič je
rekel, da iz jedne same propovedi spozna-
če je dotični duhovnik veren ali ne. Mah-
nič se v svojih predavanjih ni mogel pre-
magovati, a ko je bil Jordan imenovan
proštom, je z ozirom na to imenovanje
rekel, da so tudi gotovi cerkveni dostoj-
anstveniki — non cum papa ex cathedra

loquitur — časih v strašnih zmotah. — Mahnič se torej ni strinjal z modernimi nazori sedanjega nadškofa, in »Časov« listkar pravi tudi izrečno, da sta bila Jordan in Mahnič v pojmovanju katolicizma bistveno drugačnega mišljenja. Mahnič je bil pač klerikalec Jordan pa samo katoličan... Seveda so že potekla dolga leta, kar je »Časov« listkar dobil te utise, a če je današnji nadškof Jordan še tistih misli, katerih je bil spiritual Jordan, potem smemo upati, da se razmere na Goriškem obrnejo nekoliko na bolje.

— **Promocija.** Bivši pevovodja »Glasbene Matice« in sedANJI kapelnik v župni cerkvi Sv. Lavrencija na Dunaju g. Josip Čerin, bo jutri na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem filozofije. Disertacija, ki jo je spisal g. Čerin, se nanaša na slovenske protestanske napeve. Kadar izide v tisku, bo še prilika, o njej kaj izpregovoriti.

— **Poročil** se je oficijal trgovske in obrtne zbornice g. Josip Hauptmann z gđ. Pavelco Šijačevico iz Cerkevnicka. Čestitamo!

— **Davkoplačevalci Sv. Jakoba okraja** se vlnudno vabijo na sestanek, ki bo v sredo dne 28. t. m. ob pol 9. uri zvečer v gostilni pri Kamenčanu na Karlovski cesti št. 4.

— **Deklamatorni večer**, ki ga je priredila sinoči gospa M. Teodorović s svojim sinom, je privabil izredno veliko občinstva, zlasti dam, v areno »Narodnega doma«. Deklamovala sta razne znamenite hrvatske pesmi, gospa pa je zaigrala tudi nekaj prizorov iz dram. Žela sta mnogo priznanja. Gospa Teodorović lepo deklamuje ter je čuta polna igralka.

— **Umrl** je v Novem mestu vodja zemljiške knjige g. Ivan Bevc. N. v m. p.

— **Ponesrečil** je 17letni Ivan Tancek iz Iške loke. Ko je pasel kobilu svojega očeta, si je vrv, na kateri je držal kobilu, privezal okrog života. Kobilu se je splašila in vlekla fanta za sabo. Fant je bil pri tem tako ranjen, da je umrl koj, ko so ga odvezali.

— **Za gospode lovce.** Dne 31. t. m. ob 9. uri dopoldne se odda v občinski pisarni na Vrhniki na javni dražbi, za prihodnjih pet let, lov glavne občine Vrhnike skupno z vsemi podobčinami. V vseh teh lovih se na leto postreli do 200 srn in 300 zajcev, v znanem lovu »Raskovcu« se pa v tri ure trajajoči gonji ustreljo do šestdeset srn. — Vsi ti lovi so sedaj vedno polni divjačine. Znesek dosejanega letnega zakupa bil je 1000 kron.

— **Stranska blagovna postaja na Bledu**, katera se je bila dne 30. novembra 1901 nadalje zaprla, se dne 8. junija 1902 zopet odprla. Dostavninsko okrožje stranske blagovne postaje obsega kraje Bled, Zagorico, Želeče in Mlino. Privaža in odvaža se blago med stransko blagovno postajo in postajo po železniških dostavninskih vozovih. Stranska blagovna postaja prejema in oddaja blago in ga prevaža na postajo in od postaje Lesce-Bled na podlagi pravilnikov in cenikov veljavnih za železniško prevažanje po določbah te objave in po dostavninskem ceniku in voznem redu, določenem za privažanje in odvažanje blaga. Z ozirom na sklep in izpolnjevanje železniškovozne pogodbe so stranske blagovne postaje enake drugim odpravljalnicam blaga druge določbe je razvideti iz dotičnih lepakov.

— **„Celjske narodne godbe“ in pevskih društev** koncert se vrši v četrtek 29. maja popoldne v veliki dvorani g. Fran Hodnika v Žalcu na korist »Dijaškega doma« v Celju. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina za osebo 30 novcev ali 60 vinarjev. Z ozirom na dobrodelni namen se bodo preplačila jako hvaležno sprejemala.

— **Na straži ustrelil.** V topničarski vojašnici v Gorici je vizitiral podčastnik Fr. Lajnaher straže. Ko je prišel na kraj, kjer je stal na straži topničar J. Zadelčič iz Celja (?), ni dobil na običajni klic odgovora. Vsled tega se je odstranil, da bi najbrže poklical patroljo. Za njim pa počil strel ter se podčastnik zgrudi smrtno zadet. Umrl je v bolnici. Zadelčič trdi, da je imel puško pač pripravljeno na strel, a sprožila se mu je sama.

— **Nova stavka v Trstu.** Ni ga skoraj dneva, da bi ne začela v Trstu stavkati nova kategorija delavcev. Sedaj

so postavili delo zidarji in stavbni delavci. V 37 delavnicah stavka 1980 delavcev te vrste.

— **Ponarejeni petkronski srebrniki** krožijo v večji množini v buzet-skem okraju v Istri.

— **Z Dunaja** se nam piše: »Dne 9. t. m. vršil se je shod slovenskih slušateljev c. kr. visoke šole za zemljedelstvo na Dunaju, kjer se je sklenilo združiti se v podnaročju akademičnega društva »Slovenija« v »klub slovenskih agronomov na Dunaju«. Namen kluba je, biti duševno in zabavno središče slovenskih agronomov na Dunaju. Dne 24. t. m. se je vršil I. občni zbor, kjer se je volil sledeči odbor: Predsednik cand. forest. Janko Urbas; podpredsednik cand. forest. Ant. Šivic; tajnik stud. forest. Franjo Pahernik; blagajnik cand. forest. Milan Puppis; preglednikom je izvoljen stud. forest. Vladimir Šuklje.«

— **Pogreša se** Ignacij Glinig, 48 let star, graščak v Einersdorfu na Koroškem. Dne 18. t. m. se je odpeljal z doma čez Spodnji Dravograd-Velenje in Celje v Postojno, da si ogleda jamo. Dasi je svoji ženi obljubil, da se do 20. ali 21. vrne domov, ga še do danes ni od nikoder in tudi ni žene in ne drugih sorodnikov obvestil, kje da se nahaja. V Kamniku ima svaka, katerega je hotel obiskati, pa tudi v Kamniku ga ni bilo. Domneva se, da se mu je pripetila kaka nesreča. Mož ima črne lase, črne brke in je nosil črn klobuk, črn suknjič in telovnik in rujav površnik.

— **Šiška dobi policaje.** Starešinstvo v Spodnji Šiški je sklenilo namestiti dva uniformovana policaja, ki bosta skrbela za mir, red in varstvo v občini.

— **Nezgoda.** Šolski učenec Josip Proust, star 8 let, sin sprevodnika na državni železnici Franceta Prousta, stanujočega na Vodovodni cesti št. 170, je včeraj popoldne hotel skočiti na voz posestnika Antona Bolke iz Stožce. Deček je skočil tako neprevidno, da je dobil levo nogo med napere kolesa, in ker voznik ni tega takoj opazil in ustavil voza, zasukalo se je kolo z nogo vred in mu jo nad členkom zlomilo. Ponesrečenega dečka so prepekljali z rešilnim vozom v deželno bolnico.

— **V Gradašču padla** je včeraj popoldne petletna Marija Schwentnerjeva, hčerka pečarskega pomočnika P. Schwentnerja v Gradaških ulicah št. 16. Deklica se je igrala z drugimi otroci ob bregu Gradašče, naenkrat je omahnila in padla v vodo, ki je na mestu precej globoka. Otroci so klicali na pomoč. To slišal je mizar Ignacij Vihar, stanujoč v Gradaških ulicah št. 12 in tekkel k vodi. Videvši deklečo v nevarnosti, je skočil v vodo in jo potegnil na breg. Prenesli so jo na dom k starišem.

— **Pijanček v Ljubljani.** Delavec Josip Jankovič iz Brezovice odpočival je včeraj popoldne od težkega dela in hude pijače na bregu Ljubljanske za Polakovo tovarno na Sv. Petra nasipu. Ves truden je zaspal. V spanju so ga mučile hude sanje. Začel se je premetavati in kar naenkrat se je zatrkjal v vodo. Mrzla voda ga je zdramila, a pomagati si ni mogel več. Voda mu je že tekla v goltnec. To so opazili ravno mimo idoč pri-siljenci in trije so skočili na brod ob bregu in potegnili potapljenca na suho. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v deželno bolnico, kjer se je do danes posušil. Nato je zapustil bolnico, obljubivši, da ne gre več spat ob breg Ljubljanske.

— **Nevesto so prodajali** včeraj popoldne na Dolenjski cesti kurjevaški fantje. Prodali so jo za 60 kron in nekaj litrov vina. Nevesti so poklonili šopek. Nazadnje so postali svaatom tako nadležni, da jih je moral policaj odstraniti.

— **Konji splašili** so se včeraj popoldne v Zalokarjevih ulicah Verhovčevemu hlapcu Mihaelu Vencelnu. Dirjali so iz Vodmata po Zaloški in Sv. Petra cesti in po Škofjih ulicah čez most na Poljansko cesto, kjer so jih ljudje ustavili. Nesreča se ni nobena pripetila.

— **Pobalinstvo.** Neznani zlikovci so za deželno bolnico poškodovali kakih 10 kostanjev. Odstranili so lubje z debla.

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 144 oseb. Na kolodvoru je bil prijet neki fant, ki jo je hotel popihati v Ameriko, dasi je še podvržen vojaški dolžnosti.

— **Kolesarska nezgoda.** Danes popoldne sta na Karlovski cesti kolesarja Franc Cerar, stanujoč v Dalmatinovih ulicah št. 5 in Rudolf Verovšek, strugar, Privoz št. 9 s kolesi trčila skupaj. Cerar je padel na hodnik in se na glavi hudo poškodoval. Tekla mu je kri iz ušesa. Tudi Verovšek je padel s kolesa, pa se ni znatno poškodoval. Obe kolesi sta razbiti.

— **Izgubljene reči.** Na poti od Rimske ceste po Emonski cesti do Ceste na loko je bila izgubljena srebrna remon-toar-ura.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 11. do 17. aprila 1902. Število novorojencev 17 (=25,24‰), mrtvorojenca 2, umrlih 28 (=41,58‰), mej njimi jih je umrlo za jetiko 5, za vnetjem sopilnih organov 3, za različnimi boleznimi 20. Mej njimi je bilo tujcev 7 (=25‰), iz zavodov 13 (=46‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 1, za vrtico 1, za ušenom 1 oseba.

* **Najnovejše novice.** Eksplozija. V nekdanji Nobelovi tovarni za dinamit v Hamburgu se je pripetila eksplozija, vsled katere je bil ubit kemik in pet delavcev. — **Novi časopis v Bosni.** S 1. julijem začne izhajati v Sarajevu novi nemški politični list »Sarajevoer Nachrichten«. — **Spomenik Ad. Stifterju** postavi tudi njegova rojstna občina Oberplan. Spomenik se razkrije ob 100letnici pisateljevega rojstva 1905. — **Kompromis med nemškimi naprednjaki** in klerikalci se je sklenil pri občinskih volitvah v Meranu zoper socialne demokrate. Kompromisna lista je seveda tudi prodrla. — **Napad na brzovlak** so uprizorili na progi Kalisch-Petrikau neznani zločinci. Strelili so petkrat v vlak ter težko ranili devet oseb. — **Generalna stavka rudarjev** se uprizori s 7. junijem t. l. v ameriških pokrajinah Virginije.

* **Diamantni jubilej Strossmayerjev.** Vladika J. Strossmayer bo obhajal 5. avgusta t. l. svoj diamantni doktorski jubilej, ker je bil l. 1842. tistega dne na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem sv. pisma. Na dunajskem vseučilišču je stara navada, da onim doktorjem, ki so se odlikovali na znanstvenem polju, obnove doktorsko diplomu. Ker se to ni zgodilo pri zlatem jubileju, je določil akademični senat na predlog teološke fakultete obnoviti diplomu ob 60letnici njegovega doktorstva.

* **Opera v Lvovu** se razpusti ter bodo imeli poslej Lvovčanje le dramo. Tako izgubita letos dve slovenski gledališči — zagrebško in lvovsko — opero.

* **Vztrajen igralec** je dunajski umetnik Adolf Sonnenthal. Bil je v Ameriki ter igral v 35 dneh petintridesetkrat. Vozil se je po morju sem in tja 16 dni, 4 dni pa z železnico. Igral je v St. Louisu, Milwaukeeju, Chicagu in v New Yorku. Na povratku v Evropo pa je igral v Berlinu. Sedaj zopet igra na Dunaju zdrav in čvrst, dasi je že star mož.

* **4 obsodbe na smrt.** Iz Temšvara poročajo, da je bil v Beli cerkvi roparski morilec Mihael Ignia s 3 sokrivci, s katerimi je napadel in v spanju ubil trgovca Gergecsa in njegovo ženo ter oropal, obsojen na smrt na vislice. Vsi štirje morilci bodo obešeni skupno zaporedoma. Zadnji bo obešen Ignia.

* **„Krvosesi“.** Iz Kutne gore javljajo: 15. t. m. je vstopila služkinja Ana Nespor v službo tukajšnje trgovke Elize Beck. Naslednjega dne pa je rekla služkinja svoji gospodinjji, da ne more ostati v tej službi. A nihče je ni mogel pripraviti, da bi bila povedala vzrok svoje odpovedi. Neka druga služkinja pa je povedala gospej Beck, da dekle zato neče ostati v službi, ker so ji baje hoteli ponoči puščati kri. Ta govorica se je razširila urno po vsem mestu, in marsikdo je bil prepričan, da je rodbina Beck nameravala učiniti ritualni umor. Redarstvo je dalo Ano Nespor preiskati in zdravniki so konstatirali, da je dekle piknila na roki na dveh mestih — stenica.

* **Volkovi v maju.** Iz Zemuna poročajo, da se je v Kupinovem pojavilo zadnje tedne mnogo volkov, ker radi mraza po gozdih ne najdejo živeža. Volkovi so napravili že mnogo škode. Tudi na Ogrskem se pojavljajo volkovi in cele občine hodijo na lov. V maju še nikdar ni bilo volkov tako blizu bivališč kot letos.

* **Kako je živel Alfonz XIII.?** Ob sedmih je vstajal, se oblačil in zatrkaval do osmih. Od 8. do 10. ure se je učil, od 10. do 11. je imel počitek in zajutrkoval drugič. Od 11. do 12. se je zopet učil. Obedelav od dveh, potem se do štirih vežbal v telovadbi in uril v vojaških znanostih, od 4. do 5. se je zopet učil in od 5. do 7. izdeloval svoje šolske naloge. Potem je šel takoj spat — seveda je večerjal prej. Dela je imel torej več kakor kak dijak, ali vendar je imel neko dobroto: če

se je namreč še tako slabo učil, ni mogel »pasti«.

* **Zakaj zardevamo?** Majhni krvni žilci na obrazu se razširijo, v nje vsili več krvi, vsled česar zardeva obraz. Na umetni način dosežemo isto, ako vdihamo vse amylnitrin. Kot vzrok zardevanja navaja se skromnost, pohlevnost, sramežljivost ter jeza, in sicer vspricho drugih oseb. Le malo ljudi zardeva, kadar so sami. Ljubimci zardevajo, preden si povedo, kje jih boli, potem pa nič več. Otroci ne zardevajo, dasiravno navaja Darwin slučaj, da sta dva otroka, dva in trileten, zardevala, kadarkoli jih je mati oštevala, toda takoj pravi, da je bila to izjema. Melinand pravi, da je včasih baje zardevanje »nepotreben luksus«.

* **Železniški kupeji za molčeče.** Več francoskih in ameriških listov je že razpravljalo vprašanje, kako bi se moglo izogniti po železnici vozeče občinstvo klepetavim sopotnikom. In čudno, oglasila se je neka — dama ter predlagala, naj se uvedejo na železnicah posebni kupeji za protivnike blebetavih sopotnikov, kakor so taki kupeji za nekadilce in dame. Na ta način se bo rešilo one, ki hočejo med potom opazovati pokrajine in razmišljati onih nadležnih in bedastih besedičenj, ki jih je treba dandanes med vožnjo prenašati. Oni potniki pa, ki čutijo neokrotljivo potrebo si srca iztresati, lahko istotako zahtevajo za svoje vrstnike posebni kupeji.

* **Kuga v Indiji.** Neki londonski list poroča, da se v Indiji kuga širi čim dalje bolj. Do konca februarja preteklega leta je umrlo v vsej Indiji 6000 oseb na kugi. Letošnje leto februarja meseca pa je znašalo to število 24.000. Temu je krivo mnogo dejstvo, da se domačini niti malo ne varujejo; bolnikov nečejo imeti ločenih, in le malokateri si da vcepiti serum. Nižje ljudstvo je preverjeno, da so mu Angleži zastupili vodnjake in da prihaja od tod vsa bolezen. Mesto Patiala, ki je imelo 35.000 prebivalcev, ima vsak dan po 100 mrtvih. Ljudje umirajo po poti, in težko je dobiti nosače, da odstranijo mrtvece. V trumah ostavljajo prebivalci Patialo in se selijo v Delfi. Mnogo jih umre na poti. K sreči je huda vročina, katera zadržuje kugo, zdravniki menijo, da bo zato tudi junija in julija ponehala, a da bo v hladnejšem času potem tem hujše nastopila.

* **Mučenje na Filipinah.** Iz Washingtona poročajo o uprav groznih trinoštvih, katerih se je posluževal kapitan James A. Evan na Filipinah, da bi izrazil iz domačinov razne informacije. Vsakemu je dal privezati roke tesno k životu; potem so postavili mučenca na lesen podstavek in so ga udarili s toliko silo po kolenih, da je padel, na kar so ga zopet dvignili in ga butnili z glavo ob tla. Na posled so ga postavili v sod, napolnjen z vodo, na glavo in so ga pustili takoj nekaj časa. Ako revež ni hotel povedati, kar je zahteval kapitan, so to mučenje še ponovili. Take muke je moral prestati več nego 12 domačinov in kapitan Evan, ki se bo moral zagovarjati pred vojnim sodiščem v Washingtonu, trdi, da se mu je zdelo naravnost potrebno tako ravnanje, da bi vcepil domačinom vdanost napram Zjedinjenim državam. Kakor javlja »Herald«, se strinja vojni tajnik Root popolnoma s postopanjem ameriških generalov na Filipinah, kajti le tako je bilo možno zatreti nemire v Samarju.

Telefonska in brzovajna poročila.

Budimpešta 27. maja. Nadškofa Stadlerja slovesni in javni preklic vsega tega, kar je povodom zardev Sv. Jerolima pisal o avstroogrski diplomaciji in zlasti o Madjarih, navdaja politične kroge z velikim zadoščenjem. V obče se sodi, da je Stadler na višji ukaz objavil ta preklic.

Amsterdam 27. maja. Tudi Krüger in njegovi spremljevalci so prepričani, da se med Buri in med Angleži sklene mir, zlasti ker je angleška vlada tako glede amnestije, kakor tudi glede autonomije burskih republik v toliko odnehala, da ni več resnih diferenc.

London 27. maja. Ministrski svet ima danes sejo, v kateri razpravlja o odgovoru Burov na zadnje sporočilo zastran mirovnih pogojev.

London 27. maja. Vlada je dobila obvestilo, da Kitchener ne potrebuje več ne novega vojaštva ne nove municije.

Pretorija 27. maja. Glede mirovnih pogajanj se čuje, da se porazumljenje še ni doseglo glede vseh točk, vendar upajo Angleži trdno, da se pogajanja ne pretrgajo, kakor to zahteva manjšina burskih delegatov, ki hočejo, naj se boj nadaljuje.

Borzna poročila.

Dunajska borza
dné 27. maja 1902.

Skupni državni dolg v notah	101 65
Skupni državni dolg v srebru	101 50
Avstrijska zlata renta	120 75
Avstrijska krona renta 4%	98 80
Ogrska zlata renta 4%	120 75
Ogrska krona renta 4%	98 80
Avstro-ogrski bančni delnice	1598 —
Kreditne delnice	688 —
London vsta	240 25
Nemški državni bankovci za 100 mark	117 27 1/2
20 mark	23 46
20 frankov	19 09
Italijanski bankovci	93 45
C. kr. cekini	11 33

Žitne cene v Budimpešti

dné 27. maja 1902.

Termin.

Pšenica za maj	za 50 kg	K 8 64
" " oktober	" 50 "	" 7 77
Rž " " oktober	" 50 "	" 6 70
Koruza " maj	" 50 "	" 5 24
" " julij	" 50 "	" 5 25
" " oktober	" 50 "	" 5 34
Oves " " oktober	" 50 "	" 5 78

Efektiv.

Pšenica 76 kg. težka	K 8 70
----------------------	--------

5 vinarjev višje.

Razven iz Rumunije in južne Rusije prihajajo iz vseh dežel pritožbe, da je mrzlo vreme, da se pri koruzi kaže gnjiloba in da je za rž jako neugodna doba cvetja, ki povzroča tenko medlo klasje.

Darila.

IV. izkaz za „Dijaški dom“ v Celju.

Za „Dijaški dom“ v Celju so nadalje darovali sledeči c. gg.: Mirko Kožuh, učitelj v Konjicah pri konjiških rodoljubih nabrano svoto 115 K; Anton Lednik, župnik pri Sv. Duhu v Ločah, 20 K; Alojzij Kokali, kaplan pri Novicerkvi, 4 K; Gregor Prešern, župnik na Frankolovem, 10 K; Anton Šlamberger, c. kr. notar v Kranju, 10 K; Janez Rožman, kaplan v Hajdini pri Ptuj, 10 K; Fran Sal. Cizej, župnik v Šmartnem pri Saleku, 20 K; Jos. Plepolec, kaplan na Prihovi, 10 K; Alfonz Sket, c. kr. poštar in trgovec v Dramljah, 10 K; Fran Zdošek, župnik Sv. Jurij ob Taboru, 20 K; Jos. Apat, veleposestnik v Ponderi, 10 K; Valentin Tamše, župnik na Prihovi (p. Oplotnica), 10 K; Miloš Schmidt, župnik v Solčavi, 10 K; Rudolf Kolbesen v Središču 4 K; Franc Omerza v Kranju 10 K; Franc Podgoršek, policijski svetnik v Ljubljani, 10 K; Andrej Mauer, posestnik v Zagorju ob Savi, 10 K; gđc. Ivanka Mikuš v Ljubljani, 1 K; g. M. Pahornik, veleposestnik na Vuhredu, 200 K; Fr. Stuhel, kaplan pri sv. Tomažu bl. Ormoža, 2 K; slav. pos., v Konjicah 200 K; Jos. Jakobovič v Središču 5 K; J. Zadravec, posest. paromlinov v Središču 40 K kot prvi donesek od podpisane ustanovnine 200 K; Martin Lah, župnik v Sopotu 6 K; Fr. Repolusk, župnik v St. Vidu nad Valdekom 2 K; Franc Hauptmann, c. kr. prof. v Gradcu, 10 K; Ferdo Roš, veleposestnik in župan v Trbovljah, 200 K; Jakob Krušič, župnik sv. Andraž, 10 K; Maks Pleteršnik, c. kr. profesor v p. v Ljubljani, 20 K; dr. Jos. Georg, odvetnik v Šmarju, 50 K; prevz. mil. gosp. Strossmayer, biskup v Djakovu, 200 K; J. Krančič, župnik v Grižah, 10 K; J. Jančič, veleposestnik v Grižah, 200 K; Karol Preškar, kaplan v Pišecah, 10 K. V Ljubljani so darovali: družba Ljutomerski š. š. 25 K; gg. dr. K. Cloupek, Seršen, po 20 K; F. Sever, dekan Skuhala, kaplan Srabočan po 10 K; gospa Marija Seršen 8 K; dr. Farkaš, Nina Ivančič, kapl. Ciuha, F. Schneider, Martin Čagran, Janez Vavpotič po 5 K; Marija Kocuvan, Al. Veršič po 4 K; Gab. Postružnik, Hedvika Vavpotič po 3 K; A. Misja, L. Babnik, M. Postružnik, J. Karba, M. Slavič, V. Schneider, Repič, K. Himmelreich, A. Belšak, M. Mohorič po 2 K; Cimerman, Skoliba, Skuhala, Dajak, Karba, Robič, Misja, Murecker, Smodiš, Vehar, Kuharič, Rajh, Babič, Mihalič, Košar, Fekonja po 1 K in Volovec 40 vin. Skupaj v tem izkazu: 1636 K 40 vin.

Zahvala.

Trgovci mesta Metliškega zaprosili smo za omejitev nedeljskega počitka in se je prošnji ugodilo, upoštevajoč dotične razloge.

Ker so se vsled povoljne rešitve napominane prošnje pomenile določbe, ki so bile za metliške trgovce glede na krajevne razmere ne le neugodne, temveč škodljive, štejemo si metliški trgovci v dolžnost, da se tem potom javno zahvaljujemo vsem činiteljem, ki so to zadevo v splošno korist povpeševali. Sosebno izrekamo svojo zahvalo visoki c. kr. deželni vladi, ki je ko- nečno ugodno rešila vprašanje, ki je za naše raz- mere vitalnega pomena, nadalje slavnemu c. kr. okrajnemu glavarstvu v Črnomlju, mestni občin- metliški in zasluženima drž. poslancema gospo. doma dr. Ivanu Tavčarju in Ivanu Plantanu.

V Metliki, dne 25. maja 1902.

Metliški trgovci.

Meteorologično poročilo.

Maj	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
26.	9. zvečer	738 3	12 8	sl. jvzhod	jasno	
27.	7. zjutraj	739 5	11 7	sl. svzhod	del. oblak.	
"	2. popol.	737 6	20 1	sr. jug	skoro jas.	1 8 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 13 5°, nor- male: 15 4°.

Zahvala.

Povodom bolezni in smrti naše ljube matere, oziroma stare matere in tete

Elizabete Verbajs

izrekamo vsem prijateljem in znancem za izkazano srčno sočutje med boleznijo, kakor tudi za spremstvo drage nam po- kojnice k večnemu počitku našo srčno zahvalo. Posebna zahvala sl. pevskemu društvu „Ljubljana“ za gniljivo petje pri pogrebu.

V Ljubljani, dné 27. maja 1902.

(1222) Rodblini Verbajs-Vagaja.

Zahvala.

Ob dolgotrajni bolezni ter prebitki izgubi naše preljube sestre, oziroma se- stričine ter nečakinje, gospodične

Josipine Vehovec

izkazovalo se nam je vsestranski toliko tolažilnih dokazov srčnega sočutja, da amatramo v svojo dolžnost izrekat i tem potom vsem, ki so nas tolažili, iskreno zahvalo. Istotako se zahvaljujemo vsem čast. udeležnikom pogreba za spremstvo. Posebej pa izrekamo srčno zahvalo častiti duhovščini, spoštovanim šiviljam ter vsem darovalcem lepih vencev. Bog plati!

V Ljubljani, dné 27. maja 1902.

(1223) Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja ob prebitki izgubi našega preljubega so- pruga, oziroma očeta, gospoda

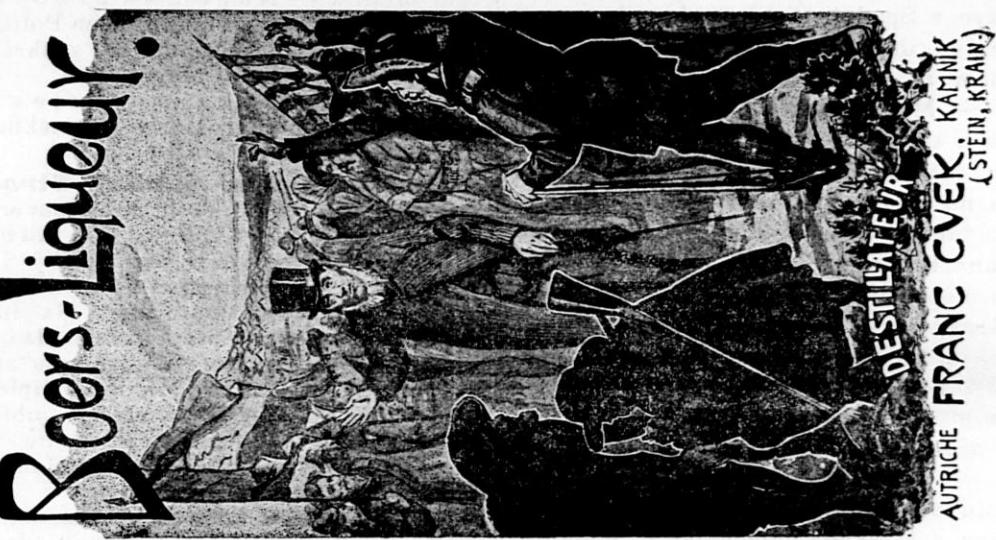
Karola Ziegler-ja

ter za mnogoštevilno spremstvo dragega ranjega k večnemu počitku izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem iskreno zahvalo.

Posebej pa se srčno zahvaljujemo g. županu in gg. odbornikom obč. sveta v Spodnji Šiški, gg. članom kraj. šolskega sveta, gg. učiteljem in slavnim požarni bramb v Spodnji Šiški ter vsem daro- valcem prelepih vencev.

V Spodnji Šiški, 27. maja 1902.

(1220) Žalujoči ostali.

Št. 16.665.

Razglas.

(1224)

Predhodne poizvedbenice k popisovanju obrtov

se bodo po popisovalnih komisarijih izpolnjene pobirale

dné 28., 30. in 31. maja t. l.

pri hišnih gospodarjih ali njihovih namestnikih.

Tisti gospodarji, koji imajo več strank, nego je na poizvedbenici prostora, dobé ob priliki pobiranja dodatne pole, koje morajo vpričo popisovalnega komisarja izpol- niti ali pa po komisarju izpolniti dati.

Na Barju se predhodne poizvedbenice ne bodo razdelile, ampak jih bo ob zgoraj navedenih dnevih popisovalni komisar seboj prinesel ter sproti na licu mesta izpolnjeval.

Mestni magistrat ljubljanski

dné 23. maja 1902.

Svež
liptovski majnikov sir

(1049-6)

v priznano izborni kakovosti ponuja Peter Ma- kovicky, tovarna za sir v Liptó-Ro- senbergu. — Škatljica 5 kg. K 5 34 franko.

„The Gresham“
zavarovalna družba za življenje v Londonu.
Filijala za Avstrijo:
Dunaj, I., Giselastrasse št. 1
v hiši društva.

Društvena aktivna dné 31. decembra 1900 kron 184.387.703—
Letni dohodki na premijah in obrestih v letu 1900 33.357.497—
Izplačila za zavarovalne in rentne pogodbe in za nazaj-kupe itd. od obstajanja 405.307.387—
društva (1843) 50.898.267—
Med letom 1900 je društvo izpostavilo 5556 polic z glavnico (936-2)
Za specialno varstvo avstrijskih zavarovancev je „The Gresham“ do dné 31. decembra 1900 založilo vrednostnih papirjev v znesku
nom. kron 21.039.000—
pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaju.
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno
glavna agentura v Ljubljani pri Guido Zeschko
vila nasproti „Narodnemu domu“.

Več sto centov
slame
(otepov) vsake vrste (1 star cent 1 gld.)
ima na prodaj (1193-3)
Mavril Mayr, pivovarnar v Kranju,

V zdravilniškem kraju Bled (Veldes) je na prodaj lepa enonadstropna vila

ki obsega v pritličju: obširno klet, 3 sobe, teraso, kuhinjo in jedilno shrambo; v I. nadstropju pa: 3 sobe, teraso, kuhinjo in jedilno shrambo.
Cela stavba je jako solidno zidana, popolnoma nova in se poleg nje nahaja lep vrt v obsegu 1 orala s krasnim razgledom.
Natančni pogoji se izvedo pri g. Vinko Hudoverniku v Radovljici. (1217-2)

Prodaja trgovine.

Dobro idoča trgovina z me- šanim blagom, ki je daleč po okolici znana kot največja in najboljša, se zaradi razmer, ki se pozneje gotovemu kupcu naznanijo, **takoj proda** in imajo le taki kupci kupno pravico, ki razpolagajo z večjo gotovino denarja.

Vprašanjem, ki se naj pošiljajo na upravnništvo „Slov. Narodac“, naj se priloži retour poštna znamka. Pri trgovini je tudi dobro vpeljana izdelovanje **domačega obuvala.** (1151-3)

Ces. kr. avstrijsko državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž, Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7 uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend- Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Ge- nevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Bude- jovice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (direktni vozovi I. in II. razreda). — Proga v Novo mesto in v Ko- čevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj osebni vlak v Rudolfovo, Straže-Toplice, Kočevje. Ob 1. uri 5 m popoldne osebni vlak v Rudolfovo, Straže-To- plice, Kočevje. Ob 7. uri 8 m zvečer osebni vlak v Rudolfovo, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Linc, Steyr, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 12 m zju- traj osebni vlak z Trbiža. — Ob 11. uri 16 m do- poldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzenj, Budejovice, Solno- grad, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Ino- most, Zell ob jezeru, Lend Gastein, Ljubno, Celovec, Št. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 4 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfesta, Pon- tabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reifling iz Steyra, Linca, Budejovic, Plznja, Marijinih varov, Heba, Fran- covih varov, Prage, Lipskega. — Proga iz Novoga mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj osebni vlak iz Rudolfovega in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne osebni vlak iz Straže-Toplice, Ru- dolfovega, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer osebni vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer in ob 10. uri 25 m zvečer, po- slednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Trgovski pomočnik

ki je izveden v trgovini z mešanim bla- gom, **se takoj sprejme** proti višji plači pri **Antonu Renko v Trziču** na Kranjskem in dobi ondi, če izpriča svojo spretnost, stalno službo. (1150-3)

Sprejme se takoj v prodajalnico mešanega blaga na deželi zdrava, krepka

deklica

poštena in lepega vedenja, izurjena v pro- daji različnega blaga, posebno manufak- ture. Plača po dogovoru.

Ponudbe s spričevali na upravnništvo „Slov. Narodac“. (1221-1)

Trgovski pomočnik.

Za špecerijsko trgovino v Ljubljani se sprejme spreten in marljiv pomočnik, vojaščine prost, s prav dobrimi priporočili, pod ugodnimi pogoji.

Ponudbe naj se pošljejo pod znamko „Špecerijski pomočnik“ na upravnništvo „Slov. Narodac“. (415-82)

Dobre cenene ure
s 3letnim pisanim jamstvom
razpošilja zasebnikom
prva tovarna za ure v Mostu
HANNS KONRAD
ekspozitna hiša ur in zlatnine
Most (Brux) štev. 64 Česko.

Dobra nikelnasta remontoarka . . . gld. 3 75
Prava srebrna remontoarka 5 80
Prava srebrna verižica 1 20
Nikelnasti budilec 1 95

Moja trdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in tisoč priznanih pisem. (2758-46)

Illustrirani katalog sastonj in poštnina prosto.

Obleke
za dečke in otroke
pralne in volnene
v najmodernejših faconah
priporočata 4 (1053-4)

Gričar & Mejač
Ljubljana
Prešernove ulice št. 9.